

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Jarosław Matras

w sprawie **A. W.**

skazanego za czyn z art. 200 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu bez udziału stron,

w dniu 7 lutego 2024 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 28 października 2021 r., sygn. akt II AKa 249/21,

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

z dnia 13 maja 2021 r., sygn. akt III K 164/20

na podstawie art. 544 § 2 i 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

1. oddalić wniosek;

2.obciążyć skazanego A.W. kosztami postępowania wznowieniowego, w tym jego wydatkami w kwocie 20 (dwudziestu) złotych.

[PGW]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 maja 2021 r., sygn. akt III K 164/20, Sąd Okręgowy w Bydgoszczy uznał oskarżonego A. W. za winnego tego, że:

1. działając w krótkich odstępach czasu i z wykorzystaniem takiej samej sposobności, tj. w warunkach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k.:
 1. w okresie od stycznia 2016 r. do 16 lipca 2017 r. w [...] przy ul. [...], doprowadził swoją małoletnią poniżej 15 lat córkę X.Y., urodzoną [...] r., do poddania się innym czynnościom seksualnym polegającym na dotykaniu swoim członkiem i palcami jej nagiego ciała w okolicach narządów płciowych i odbytu, przy czym oskarżony w czasie popełnienia czynu miał w znacznym stopniu ograniczoną zdolność kierowania swoim postępowaniem, tj. czynu z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,
 2. w okresie od stycznia 2016 r. do 16 lipca 2017 r. w [...] przy ul. [...], doprowadził swojego małoletniego poniżej 15 lat syna Y.Y. urodzonego [...]r., do obcowania płciowego poprzez wkładanie swojego członka do odbytu dziecka, przy czym oskarżony w czasie popełnienia czynu miał w znacznym stopniu ograniczoną zdolność kierowania swoim postępowaniem, tj. czynu z art. 200 § 1 k.k. i art. 201 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,
 3. w okresie od stycznia 2016 r. do 16 lipca 2017 r. w [...] przy ul. [...], doprowadził swojego małoletniego poniżej 15 lat syna Z.Y., urodzonego [...]r., do obcowania płciowego poprzez wkładanie swojego członka do odbytu dziecka, przy czym oskarżony w czasie popełnienia czynu miał w znacznym stopniu ograniczoną zdolność kierowania swoim postępowaniem, tj. czynu z art. 200 § 1 k.k. i art. 201 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.,
- i za to na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 8 lat pozbawienia wolności;
4. oskarżonego A. W. uznał za winnego tego, że w okresie od stycznia 2016 r. do 16 lipca 2017 r. w [...] przy ul. [...], w celu swojego zaspokojenia seksualnego prezentował swojemu małoletniemu poniżej lat 15 synowi Y.Y., urodzonemu [...] r., wykonanie innej czynności seksualnej w postaci onanizowania się, przy czym oskarżony w czasie popełnienia czynu miał w znacznym stopniu ograniczoną zdolność kierowania swoim postępowaniem, tj. czynu z art. 200 § 4 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 200 § 4 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności;
 5. na podstawie art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 62 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego A. W. kary pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu karę łączną w rozmiarze 8 lat pozbawienia wolności, którą ma odbywać w systemie terapeutycznym;

6. na podstawie art. 41a § 2 i 4 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. w zw. z art. 39 pkt 2b k.k. orzekł wobec oskarżonego A. W. środek karny w postaci zakazu kontaktowania się w jakikolwiek sposób oraz zakazu zbliżania się na odległość mniejszą niż 100 metrów odnośnie pokrzywdzonych X.Y., Y.Y. i Z.Y. przez okres 12 lat;
7. na podstawie art. 93a § 1 pkt 3 k.k., art. 93b § 1 k.k. i art. 93c pkt 2 i 5 k.k. orzekł wobec oskarżonego A. W. środek zabezpieczający w postaci terapii uzależnień.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonego, który zaskarżył to orzeczenie w całości, zarzucając mu:

1. obrazę przepisów prawa procesowego - art. 4, 5 § 2, 410, 424 § 1 pkt 1 k.p.k., która miała wpływ na treść wyroku, a wynika z oparcia orzeczenia na dowodach obciążających i pominięcia dowodów korzystnych dla oskarżonego;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, przez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia przestępstw z art. 200 § 1 k.k., art. 200 § 4 k.k. i art. 201 k.k.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez odmienne orzeczenie co do istoty sprawy i uniewinnienie oskarżonego od zarzutów aktu oskarżenia, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 28 października 2021 r., sygn. akt II AKa 249/21, Sąd Apelacyjny w Gdańsku utrzymał zaskarżony wyrok w mocy i orzekł o kosztach procesu.

Wnioskiem z dnia 31 maja 2023 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego 5 czerwca 2023 r.) obrońca skazanego, powołując się na przepisy art. 540 § 1 pkt 2a k.p.k. oraz art. 544 § 1 k.p.k. zwrócił się z wnioskiem o rozważenie możliwości wznowienia postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 października 2021 r., sygn. akt II AKa 249/21, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Bydgoszczy dnia 13 maja 2021 r., sygn. akt III K 164/20 z uwagi na prawdopodobieństwo niepopelnienia czynów skazanemu zarzuconych.

W piśmie z dnia 19 czerwca 2023 r., prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o oddalenie wniosku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Na wstępie przypomnieć należy, że podstawa wznowieniowa określana mianem *propter nova* (art. 540 § 1 pkt 2a k.p.k.), może być kanwą wzruszenia prawomocnego orzeczenia tylko wtedy, gdy po jego wydaniu ujawnią się nowe fakty lub dowody

wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Nowe fakty lub dowody muszą być przy tym tego rodzaju, by wskazywały na wysokie prawdopodobieństwo błędności wyroku skazującego. Oznacza to, że wzruszenie domniemania prawidłowości prawomocnego wyroku jest możliwe tylko wtedy, gdy nowe fakty lub dowody niezbić i w sposób wiarygodny podważają prawdziwość dokonanych ustaleń faktycznych. W postępowaniu o wznowienie ciężar uprawdopodobnienia podstaw wznowieniowych spoczywa przy tym na wnioskodawcy. W rzeczonym postępowaniu nie obowiązuje rozkład ciężaru dowodu wynikający z domniemania niewinności, gdyż przedmiotowe domniemanie zostało już obalone prawomocnym wyrokiem skazującym.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt analizowanej sprawy należy stwierdzić, że wnioskodawca nie wykazał, by w tym przypadku zaktualizowała się podstawa wznowieniowa *propter nova*. Nie przywiązał bowiem należytej wagi do tego, że ocena przydatności nowych faktów lub dowodów jest dokonywana nie samoistnie, ale w ścisłym powiązaniu z oceną dowodów dotychczas zgromadzonych w sprawie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2021 r., I KO 6/20). W przedmiotowym postępowaniu zaś, podstawą wydania wobec A. W. wyroku skazującego, na co jednoznacznie wskazują wywody zawarte w uzasadnieniach wyroków sądu pierwszej i drugiej instancji, były nie tylko zeznania Y.Y., ale i szereg innych dowodów, wśród których należy w szczególności wymienić zeznania świadków J. K., M. K. oraz - uwzględnione częściowo - zeznania T. S., a nade wszystko opinie sądowo – psychologiczne z przesłuchania Y.Y...

Należy przy tym podkreślić, że sąd pierwszej instancji zwrócił również uwagę na sprzeczności występujące pomiędzy pozaprocesowymi i procesowymi relacjami Y.Y.. i skrupulatnie odniósł się do tej kwestii. Przy dokonywaniu wiarygodności zeznań ww. świadka miał także na względzie jego problemy emocjonalne i wychowawcze. Organ a *quo* ustosunkował się również do zeznań T. S. (k. 783), która w toku postępowania jurysdykcyjnego zmieniła swoje zeznania i wskazywała, że Y. przyznał się jej, że kłamał w sądzie i powiedział to, co oglądał w filmie pornograficznym (k. 699 v. – 700). Poglębione wywody sąd *meriti* poświęcił także zeznaniom A. S. (k. 782 v.), która z inicjatywy T. S. przeprowadziła rozmowę z Y.Y.. (w trakcie tej rozmowy – jak wynika z relacji świadka – ww. miał się jej przyznać, że kłamał w sądzie i że tego żałuje - k. 743 v. – 744 v.). Kwestie te były również przedmiotem skrupulatnych analiz organu *ad quem* (k. 855 v., 856 v. - 857).

Uwadze Sądu Najwyższego nie uszło również i to, że orzekające w sprawie sądy powszechne dysponowały dokumentacją dotyczącą leczenia psychiatrycznego (w tym warunkach szpitalnych) Y.Y.. w latach 2020 – 2021. W dokumentacji tej wskazano m.in., że

ww.»miewa napady agresji – niszczy meble, pobił babcię. Grozi rodzeństwu. Grozi, że się potnie, „bo wszystko mnie denerwuje” (...). Przyznaje, że chciałby się zabić przez podcięcie żył» i rozpoznano u niego „zaburzenia opozycyjno – buntownicze” (k. 720).

W tej sytuacji jest oczywiste, że wynikające z wniosku o wznowienie i dołączonej doń dokumentacji, informacje, że:

- Y.Y.. „nadal sprawia ogromne problemy z jego wychowywaniem, problemy te objawiają się tak w domu, jak i w szkole - do tego stopnia, że został skierowany na leczenie szpitalne do Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w G.”,
 - w trakcie pobytu w szpitalu, co miało miejsce w okresie 01 lutego – 17 marca 2022, stwierdzono u niego „hiperkinetyczne zaburzenia zachowania i zaburzenia emocjonalne okresu dzieciństwa”,
 - „w epikryzie - obok stwierdzenia zachowań agresywnych - odnotowano zamiar samoagresji” wyrażony słowami „chciałem się utopić ponieważ niewinnie oskarżyłem tatę”,
- nie spełniają kryterium nowego istotnego faktu lub dowodu w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.

Kryterium tego nie spełniają również inne zawarte w dołączonej do wniosku karty informacyjnej leczenia szpitalnego, a niewyeksponowane wyraźnie w treści wniosku informacje, z których wynika, że podczas pobytu w szpitalu Y.Y.. przyznawał, że w sprawach swoich „bliskich mówi nieprawdę nie zważając na konsekwencje”, a nadto, że „kłamał, iż ojciec go molestował, bo chciał mu zrobić na złość i ukarać (...) nie sądził, że tata trafi do więzienia”.

Na zakończenie uzupełniając należy wskazać, że żadnego wpływu na finalne rozstrzygnięcie sprawy wznowieniowej nie mogła mieć treść pisma T. S. z dnia 19 lipca 2023 r. przesłanego do Sądu Najwyższego (k. 33), gdyż kwestie w nim poruszone były eksponowane przez świadka już w toku postępowania przed sądem I instancji (k. 570 – 571; 699 v. – k. 700). Były również przedmiotem zeznań A. S. (k. 743 v. – 744 v.). Depozycje procesowe ww. świadków i wynikające z nich informacje zostały zauważone i wnikliwie ocenione przez oba orzekające w sprawie sądy powszechne (k. 782 v., - 783, k. 856 v. – 857)

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że w przedmiotowej sprawie nie zaktualizowała się podstawa wznowieniowa z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. i w konsekwencji oddalił wniosek o wznowienie postępowania, obciążając skazanego kosztami postępowania wznowieniowego.

[PGW]

[a!]